

هستی نظام پر عدل ولاړ دی

عادل خدای (جل جلاله) په سورة الرحمن کې فرمایي: زبارة: الله (جل جلاله) آسمان پورته کړی او تله یې اېښې ده، ترڅو تاسو په تله کې تېری ونه کړئ. زیاتره اسلاف له دې نه دا استنباط کوي، که په کائناتو کې د حق او عدل ساتنه ملحوظه نه وای نو د نړۍ، نړۍ والو او ټولو کائناتو دا ټول انتظام، ساتنه او انضباط سره ګډوډ کېده.

تفسیر کابلی، ج ۲، ص ۱۳۰۳

د تاسیس کال ۱۴۴۳ هـ ق ۱۴۰۰ هـ ش

د سترې محکمې کاري څرګندویه خپرونه

مسلسله شمېره (۱۲۸)

۹ مارچ ۲۰۲۶ م

۲۰ رمضان المبارک ۱۴۴۷ هـ ق

دوشنبه ۱۸ کب ۱۴۰۴ هـ ش

د سترې محکمې د نوي مرستیال ویاند د معرفت غونډه وشوه

تعالی پر مور ځانګړی احسان کړی چې د شرعي احکامو د تطبیق او شرعي قانون انفاذ لپاره یې غوره کړي یو، له دې فرصت باید اعظمي ګټه پورته کړو او شپه ورځ د الله تعالی د احکامو د تطبیق لپاره زحمت وباسو. نوموړي له نوي مرستیال ویاند څخه غوښتنه وکړه چې د خپل مسؤولیت د ښه ترسره کولو لپاره ملا وتړي، خپلې ورسپارل شوي چارې له اړوند مسؤولینو سره په پوره همغږۍ ترسره کړي. یاده ناسته د دعاء په ویلو پای ته ورسېده.

د سترې محکمې اداري معاون محترم شیخ سخاءالله (سعید) صاحب په دې ناسته کې د اسلامي نظام، د مسؤولیت په ښه ډول ترسره کولو او یو شمېر نورو مهمو مسایلو خبرې وکړې وویل، مسؤولیتونه امانت دي او د غنیمت په سترګه باید ورته ونه کتل شي؛ که مو صحیح ادا کړل شي، اجر به مو حاصل کړی وي او که خدای مه کړه په دې برخه کې مو غفلت وکړ؛ نو د خدای (جل جلاله) او خپل ولس پر وړاندې به مسؤول یو. محترم شیخ (سعید) صاحب زیاته کړه، الله

رئیس محترم الحاج مولوي کریم الله (زاهد)، د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو رئیس محترم مولوي عبدالرحیم (راشد)، د اداري معاونیت د دفتر رئیس محترم مولوي عبدالمتین (صمیم)، د استخدام او سوانحو رئیس محترم مفتي عبدالوارث (سعید)، د اداري چارو رئیس محترم سید مجیب الله (خل)، د مرکزي تمیز عالي ریاست د دفتر رئیس محترم مولوي محمد سلمان (خاورین) او د پوهنې وزارت مسؤولینو او منسوبینو ګډون درلود.

د سترې محکمې نوي مرستیال ویاند قاري منصور احمد (حمزه)؛ د یکشنبې په ورځ (۱۴۴۷/۹/۱۲ هـ ق) نېټه د سترې محکمې د اداري معاون محترم شیخ سخاءالله (سعید) لخوا په یوه غونډه کې معرفي او رسماً یې چارې پیل کړې. د مرستیال ویاند د معرفت غونډه کې، چې د قرآنکریم د مبارکو آیاتونو په تلاوت پیل شوه، د سترې محکمې د کارکوونکو چارو عمومي رئیس محترم الحاج مولوي سیف الله (آغا)، د مالي او اداري چارو عمومي

د ننگرهار ولایت مرافعه محکمې د تحریراتو د نوي رئیس محترم مفتي عبدالواحد حقاني معرفت غونډه وشوه

ارټیا ده. نوموړي د مرافعه محکمې د مخکني رئیس د خدمت مننه وکړه او نوي رئیس ته یې په چارو کې د بریالیتوب هیله وکړه. ناسته د دعاء په ویلو پای ته ورسېده. د یادونې وړ ده چې ښاغلی مفتي عبدالواحد (حقاني) چې له دې مخکې یې د سترې محکمې د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو ریاست اړوند د بهرنیو اړیکو د آمر په حیث دنده پرمخ وړله، چې د سترې محکمې د محترم عالي مقام په وړاندیز او ریاست الوزراء عالي مقام د منظوری په اساس د ننگرهار مرافعه محکمې د تحریراتو د رئیس

محکمې د تحریراتو د نوي رئیس د مقررې (فورمه ۲) ولوست او نوموړي ته یې په ورسپارل شوي دنده کې د موفقیت دعاء وکړه. ورپسې د مرافعه محکمې رئیس محترم مولوي محبوب الرحمن (نقشبندی) خبرې وکړې، په مرافعه محکمې یې د تحریراتو د رئیس پر مهمو مسؤولیتونو رڼا واچوله وویل، په هر ولایت کې د مرافعه محکمې د تحریراتو رئیس د مراجعینو او محاکمو ترمنځ د همغږۍ او اصولي اړیکو اساسي مرجع ده، بناء دغه مسؤولیت ډېر مهم او د ښه ترسره کولو لپاره یې ډېرو هڅو ته

ترسره کولو لپاره شپه ورځ هڅې وکړو. محترم مولوي راشد زیاته کړه، د بسار له زوی معقل رضي الله عنه څخه روایت شوی دی، نوموړي وايي: ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه اورېدلي دي چې ویل به یې: "داسې یو څوک نشته چې الله تعالی یې په ولس وګماري، په کومه ورځ چې مړ کېږي په داسې حال کې ومري چې له خپل رعیت سره یې خیانت کړې وي، مګر الله تعالی به په هغه جنت حرام کړي". د سترې محکمې د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو رئیس د خپلې وینا په وروستیو کې حاضرینو ته د ننگرهار ولایت د مرافعه

رئیس مولوي سلطان محمد (رباني)، د مرافعه او ښاري ابتدائیه محاکمو ټولو قضائي او اداري غړو ګډون درلود. غونډې ته د سترې محکمې د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو رئیس مولوي عبدالرحیم (راشد) وینا وکړه وویل، د الله تعالی امر دی چې امانتونه اهل کسانو ته وسپاری. دغه راز نوموړي د رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث شریف بیان کړ چې هر څوک راغي دی او ټول د خپل رعیت په برخه کې مسؤولیت لري، بناء مور ټول باید ځان د الله جل جلاله او ولس پر وړاندې مسؤول وګڼو؛ د راسپارل شوي مسؤولیت د ښه

د ننگرهار ولایت مرافعه محکمې د تحریراتو نوي رئیس محترم مفتي عبدالواحد (حقاني) د دوشنبې په ورځ (۱۴۴۷/۹/۱۳ هـ ق) په یوه غونډه کې د یاد ولایت د محاکمو مسؤولینو او منسوبینو ته معرفي او رسماً یې چارې پیل کړې. په دې غونډه کې چې د قرآنکریم د مبارکو آیاتونو په تلاوت پیل شوه، د ننگرهار د مرافعه محکمې رئیس محترم مولوي محبوب الرحمن (نقشبندی)، د سترې محکمې د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو رئیس محترم مولوي عبدالرحیم (راشد)، د ننگرهار ولایت ښاري ابتدائیه محکمې

با تلاش مسؤلین محاکم ولایت پنجشیر یک قضیه قتل حل و فصل شد

اعضای محکمه ابتدائیه ولسوالی عنابه و مصلحین خیر اندیش نمودند. در اخیر متخاصمین همدیگر را در آغوش گرفته و به عقده‌های انتقام جویانه خویش خاتمه بخشیدند.

سپس فیصله اصلاحی مصلحین که در روشنائی احکام شریعت انجام یافته بود؛ ابلاغ گردید و مورد قناعت طرفین قرار گرفت. در ادامه طرفین دعوی اظهار سیاسی و قدردانی از رئیس عمومی محکمه مرافعه، رئیس و

ولایت و ولسوال عنابه هر کدام به نوبه‌شان راجع به اهمیت و حکمت صلح از دیدگاه احکام شریعت اسلامی سخنان ارزشمند ارایه نمودند و طرفین مخاصمت را به همدیگری پذیري توصیه نمودند.

مجلس فقهی مصلحین و محاسن سفیدان آن ولسوالی، به تاریخ ۱۴۴۷/۹/۷ هـ ق موضوع یک قتل حل و فصل گردید. در این نشست رئیس عمومی محکمه مرافعه، رئیس محکمه ابتدائیه ولسوالی عنابه، معاون

با تلاش رئیس عمومی محکمه مرافعه ولایت پنجشیر، و با اشتراک ملا شاه ملنگ روح الله معاون ولایت، مولوی محمد ضمیر (شریفی) رئیس محکمه ابتدائیه ولسوالی عنابه، مولوی فضل الرحمن ولسوال عنابه، اعضای

د قضاء تاریخ له نوي دورې څخه تر اسلامي امارته

د عمر فاروق ؓ په دوره کې قضاء:

څلورمه برخه:

د قضائي واک او خپلواکي جلا کول:

...عمر وويل: آيا د دې دغه هدف و؟ کعب وويل: هو، نو عمر وويل: چې ماته بېرته ښځه راولم، ښځه ورته راوستل شوه، ده ورته وويل: په حقه وينا کولو سره هېڅ باک مه کوه او دی (کعب) دا فکر کوي، چې ته د مېړه څخه په شکايت راغلې يې؟ هغې وويل: هو، ځکه ځوانه ښځه يم؛ نو زه هغه څه غورام چې ښځې يې غواړي، خاوند ته يې څوک ور ولېږه او کعب ته يې وويل: د دوی دوو ترمنځ پرېکړه وکړه، هغه وويل: زه د دې لپاره په څلورو ورځو کې د يوې ورځې پرېکړه کوم، ځکه کېدای شي د دې خاوند څلور ښځې ولري او که چېرې بېله دې څخه يې بل څوک نه درلودل، نو زه د ده لپاره د دريو ورځو پرېکړه کوم چې عبادت پکښې وکړي او د دې لپاره يوه ورځ ده؛ نو عمر ؓ وويل: په الله قسم، ستا لومړی نظر ماته د وروستي په پرتله د حيرانتيا وړ نه دی، ته د بصري قاضي شوې، نور ولاړ شه. (تاريخ قضاء الأندلس، ص: ۴۱) نو عمر ؓ لومړی کس و، چې په ولاياتو کې يې خپلواک قاضيان وټاکل، د اميرانو او واليانو څخه يې خپلواکه کړل او هغوی ته يې يوازې قضائي چارې وسپارلې، هميشه يې قاضيانو ته لیکونه لېږل او د هغو پوښتنه به يې کوله او له هغوی يې غوښتنه کړې وه چې قضائي چارو کې دې ده ته مراجعه وکړي او والي به هېڅ د دوی په کارونو کې مداخله نه کوي.

دې پکټيا ولایت د زرمټ ولسوالۍ د ابتدائيه محکمې

به اساس فيصله‌های محاکم ابتدائیه شهری و ولسوالی کهسان ولایت هرات، بالای سه تن به شمول یک زن به جرم داشتن روابط نامشروع، چور و چپاول، به

د پکتیا ولایت د زرمټ ولسوالی د ابتدائیه محکمې د پرېکړې له مخې یو کس ته چې پر غلا متهم و؛ د پنجشنبې په ورځ (۹ / ۹ / ۱۴۴۷ هـ ق) نېټه تعزیري سزا ورکړل شوه. دې پکټیا ولایت د زرمټ ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې د پرېکړې له مخې یو کس ته چې پر غلا متهم و؛ د پنجشنبې په ورځ (۹ / ۹ / ۱۴۴۷ هـ ق) نېټه تعزیري سزا ورکړل شوه.

د لوگر ولایت مرافعه محکمي رئیس الحاج شیخ محمد کلاب (فاروقي) په هدایت یو پلاوي د یاد ولایت مرافه محکمې جزا دېوان رئیس مولوي فضل الرحیم (عابد) په مشرۍ؛ په ۲۱ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق نېټه د یاد ولایت له زندان څخه لیدنه وکړه. په دې پلاوي کې د ښاري ابتدائیه محکمې د جزا دېوان رئیس

د بامیان ولایت د ښاري ابتدائیه محکمې د جزا دېوان د پرېکړې له مخې یو کس ته چې پر غلا متهم و؛ د سه شنبې په ورځ ۱۴ / ۹ / ۱۴۴۷ هـ ق په عام محضر کې تعزیري سزا ورکړل شوه.

د بدخشان ولایت د نظامي ابتدائیه محکمې د رئیس محترم شیخ عبدالباري (صالحی) په ډېرو هڅو، قومي مشرانو او سپین‌ږیرو په منځګړیتوب، د ځمکې پر سر رامنځته شوي

با تلاش محترم شیخ محمد شاکر (عابد) رئیس محکمه ابتدائیه ولسوالی حصه‌اول کوهستان ولایت کاپيسا؛ با اشتراک وکلای مدافع، اراکین آن ولسوالی و متنفذین، به

د کابل ښار د سندونو او وثیقو د ثبت شپږو آمریتونو په دوو اونیو کې (له ۱۶ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق څخه تر ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق) نېټې پورې (۸۴۸) بېلابېلې وثیقې اجرا کړې دي؛ چې جزئیات یې په لاندې ډول دي:

۱ – د سندونو او وثیقو د ثبت لومړۍ حوزه:

د سندونو او وثیقو د ثبت لومړۍ حوزه په دوو اونیو کې (۳۲) نکاح خطونه، (۳۱) قبالي، (۳) زوجیت خطونه، او

د لوگر ولایت د مرافعه، ښاري ابتدائیه او د ټولو ولسوالیو ابتدائیه محاکمو په یوه میاشت کې د ۱ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق څخه تر ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق نېټې پورې (۳۰۵) دوسیو ته پر رسېدنه سربېره، (۲۰۹) وثیقې هم اجرا کړې دي؛ چې جزئیات یې په لاندې ډول دي.

خلاصه اجراءت قضائی محاکم ولایت پروان، دواوین مرافعه، وثایق، ابتدائیه شهرى و ابتدائیه ولسوالۍ ها از تاریخ (۲۶ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق الی ۹ / ۹ / ۱۴۴۷ هـ ق) دړ بخش های حقوقی، جزائی و وثایق به شرح ذیل می باشد:

تاریخ ۱۴ / ۹ / ۱۴۴۷هـ ق حکم جزای تعزیری تطبیق شد . محاکم ابتدائیه مجرمین را از شش تا نه ماه حبس

سزا ورکړل شوه. ابتدائیه محکمې یاد متهم پر شپږ میاشتې تنفیذي بند او ۲۵ ډرو تعزیري سزا محکوم کړی و؛ چې یاده نظارت استازي عبدالاحد (زمانی) گډون درلود. مولوي حفیظ الله (ناصرح)، د امنیت عامه دیوان مفتي مولوي آغا شیرین، د علماوو شورا استازي مفتي ثناء الله، د امر بالمعروف، نهی عن المنکر او شکایاتو اوږډو ریاست استازي مولوي سیف الله (صارم) او د فرامینو، احکامو د تعقیب او نظارت استازي عبدالاحد (زمانی) گډون درلود.

د جزا دېوان یاد متهم پر یو کال تنفیذي بند او ۳۵ ډرو تعزیري سزا محکوم کړی و، چې یاده پرېکړه د سترې محکمې عالي مقام له تائید وروسته تطبیق شوه.

د عمدتي قتل موضوع، په ۱۵ / ۹ / ۱۴۴۷ هـ ق نېټه حل او فصل شوه. یاده موضوع د ځمکې پر سر رامنځته شوې وه او یو تن

تاریخ ۱۴ / ۹ / ۱۴۴۷هـ ق طی جلسه ای قضیه یک قتل حل و فصل گردید. در جلسه که به همین مناسبت دائر گردیده بود، جانب

د کابل ښار د سندونو او وثیقو د ثبت شپږو آمریتونو په دوو اونیو کې (۸۴۸) بېلابېلې وثیقې اجرا کړې دي
۲ – د سندونو او وثیقو د ثبت دویمه حوزه:
د سندونو او وثیقو د ثبت دویمې حوزه په دوو اونیو کې (۲۱) نکاح خطونه، (۶) قبالي، (۵) زوجیت خطونه او (۵۱) نورې بېلابېلې وثیقې اجرا کړې دي.
۳ – د سندونو او وثیقو د ثبت درېیمه حوزه:
د سندونو او وثیقو د ثبت درېیمې حوزه په دوو اونیو کې

د لوگر ولایت محاکمو په یوه میاشت کې (۳۰۵) دوسیو ته پر رسېدنه سربېره، (۲۰۹) وثیقې هم اجرا کړې دي
په حقوقي برخه کې:
په یوه میاشت کې (۲۱۵) حقوقي دوسیې محاکمو ته راجع شوې؛ په داسې حال کې چې مخکې هم یو شمېر دوسیې موجودې وې. له دې جملې څخه د (۸۴) دوسیو په اړه قضائي قرارونه صادر شوي، (۴۲) دوسیې فیصله شوې، (۷۳) دوسیې

در بخش حقوقی:
در جریان دو هفته به تعداد (۱۴۷) دوسیۀ حقوقی وارد محاکم گردیده؛ در حالی که قبلاً نیز چندین دوسیۀ تحت دوران قرار داشت. از آن جمله در رابطه به (۶۸) دوسیۀ قرار قضائی صادر شده، (۲۳) دوسیۀ فیصله شده، (۳۴) دوسیۀ مکتوبی

حکم جزای تعزیری بالای سه مجرم در ولایت هرات تطبیق شد

تنفیذی و ۳۹ ـ ۳۹ ډره جزای تعزیری محکوم کرده بودند؛ که این فیصله بعد از تائید مقام عالی ستره محکمه در حضور مسؤولین محاکم، اعضای قضائی،

په پکتیا ولایت کې یوه متهم ته تعزیري سزا ورکړل شوه

پرېکړه د سترې محکمې عالي مقام له تائید وروسته پر متهم تطبیق شوه. په دې موخه جوړه شوې غونډه کې د ابتدائیه محکمې

د لوگر ولایت مرافعه محکمې پلاوي د یاد ولایت له زندان څخه لیدنه وکړه

یاد پلاوي د لیدنې په پیل کې له بندیانو څخه لیدنه وکړه؛ له ټولو بندیانو سره مخامخ خبرې وشوې، د ستونزو، خوږو، اوسېدو ځای او د مسؤولینو سلوک په اړه د بندیانو څخه معلومات واخېستل شول. د لیدنې په دوام په زندان کې کومه ستونزه ونه لیدل شوه،

په بامیان ولایت کې یوه متهم ته تعزیري سزا ورکړل شوه

په دې موخه جوړه شوې غونډه کې د مرافعه محکمې عمومي رئیس محترم مولوي سید میرآغا (هاشمي)، قضائي غړو، نظامي، اداري منسوبینو او عامو خلکو گډون درلود.

په کې وژل شوی و، چې نظامي محکمې ته تر راجع کېدو وروسته په غور او دقت وڅېړل شوه؛ د موضوع طرفین سولې ته وهڅول شول او دوی هم ومنله.

مقابل در بدل یک مبلغ پول حاضر به مصالحه گردید، طرفین همدیگر را به آغوش گرفته آشتی نمودند و تعهد کردند که در خصوص همین موضوع در حال و در آینده

(۱۳۱) نکاح خطونه، (۱۶) زوجیت خطونه، (۱۰) قطعې زوجیت خطونه او (۹۸) نورې بېلابېلې وثیقې اجرا کړې دي.
۴ – د سندونو او وثیقو د ثبت څلورمه حوزه:
د سندونو او وثیقو د ثبت څلورمې حوزه په دوو اونیو کې (۲۷) نکاح خطونه، (۱۵) قبالي او (۴۳) نورې بېلابېلې وثیقې اجرا کړې دي.
۵ – د سندونو او وثیقو د ثبت پنځمه حوزه:

مکتوبي مستردې شوې او پاتې دوسیې تر کار لاندې دي.
په جزائي برخه کې:
په یوه میاشت کې (۷۷) جزائي دوسیې محاکمو ته راجع شوې؛ په داسې حال کې چې مخکې هم یو شمېر دوسیې موجودې وې. له دې جملې څخه د (۳۷) دوسیو په اړه قضائي قرارونه

مسترد گردیده و دوسیۀ های باقی مانده دیگر تحت کار می باشد.
در بخش جزائی:
در جریان دو هفته به تعداد (۷۸) دوسیۀ جزائی وارد محاکم گردیده؛ در حالی که قبلاً نیز چندین دوسیۀ تحت دوران قرار داشت.

کارمندان اداری، مسؤولین ادارات دیگر امارتی و مردم عام بالای مجرمین تطبیق شد.

کارمندان اداری، مسؤولین ادارات دیگر امارتی و مردم عام بالای مجرمین تطبیق شد.
رئیس او غړو، د نورو امارتي ادارو مسؤولینو، مجاهدینو او عامو خلکو گډون درلود.

بندیانو هم کوم شکایت نه درلود او هېڅ بندي بې برخلیکه نه وو. د لیدنې په پای کې یاد پلاوي د زندان مسؤولینو او مؤظفینو ته له بندیانو سره د نېک چلند توصیه وکړه او د زندان مسؤولینو لخوا پلاوي ته ډاډ ورکړل شو.

غونډه د قرآنکریم د څو مبارکو آیاتونو په تلاوت پیل شوه؛ ورپسې مسؤولینو د تعزیر او شرعي سزاگانو په اړه هر اړخیزې ویناوې وکړې.

د قاتل لخوا د مقتول وارثینو ته په مصالحه کې همغه د دعوي ځمکه ورکړل شوه؛ قاتل ته بڅښنه وشوه او موضوع یې رسماً پای ته ورسېده.

بین یکدیگر کدام جنجال و دعوی نداشته و نخواهند داشت. جلسه با دعاء خیر خاتمه یافت.

د سندونو او وثیقو د ثبت پنځمې حوزه په دوو اونیو کې (۸۶) نکاح خطونه، (۱۳) قبالي، (۱۶) زوجیت خطونه او (۷۲) نورې بېلابېلې وثیقې اجرا کړې دي.
۶ – د سندونو او وثیقو د ثبت شپږمه حوزه:
د سندونو او وثیقو د ثبت شپږمې حوزه په دوو اونیو کې (۵۰) نکاح خطونه، (۱۳) قبالي، (۶) زوجیت خطونه او (۴۹) نورې بېلابېلې وثیقې اجرا کړې دي.

د لوگر ولایت محاکمو په یوه میاشت کې (۲۰۹) بېلابېلې وثیقې هم اجرا کړې دي
د وثیقو برخه کې:
د لوگر ولایت محاکمو په یوه میاشت کې (۲۰۹) بېلابېلې وثیقې هم اجرا کړې دي.

از آن جمله در رابطه به (۲۸) دوسیۀ قرار قضائی صادر شده، (۴۳) دوسیۀ فیصله شده، (۲۴) دوسیۀ مکتوبی مسترد گردیده ودوسیۀ های باقی مانده دیگر تحت کار می باشد.
در بخش وثایق:
در جریان دو هفته در محاکم ولایت پروان به تعداد (۱۳۴) قطعه وثایق مختلف النوع نیز اجرا گردیده است.

محاکم ولایت بدخشان طی یک ماه علاوه بر رسیدگی به (۶۲۳) دوسیه، به تعداد (۳۹۹) قطعه وثایق را نیز اجرا نموده است

خلاصهٔ اجراءات قضائی محاکم ولایت بدخشان، دواوین مرافعه، وثایق، ابتدائیه شهری و ابتدائیه ولسوالی ها از تاریخ (۱ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق الی ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق) در بخش های حقوقی، جزائی و وثایق به شرح ذیل می باشد:	در بخش حقوقی:	مسترد گردیده است.	شده، (۵۰) دوسیه فیصله شده و (۱۷) دوسیه مکتوبی مسترد گردیده است.
	در بخش جزائی:	در جریان یک ماه در محاکم ولایت بدخشان به (۱۱۴) دوسیه جزائی رسیدگی صورت گرفته است.	در جریان یک ماه در محاکم ولایت بدخشان به تعداد (۳۹۹) قطعه وثایق مختلف النوع نیز اجرا گردیده است.

د میدان وردگ ولایت محاکمو په یوه میاشت کې (۲۸۱) دوسيو ته پر رسېدنه سربېره، (۹۵) وثیقي هم اجرا کړي دي

د میدان وردگ ولایت مرافعه، بناري ابتدائیه او د ټولو ولسوالیو ابتدائیه محاکمو په یوه میاشت کې (له ۱ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق څخه تر ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق) نېټې پورې (۲۸۱) دوسيو ته پر رسېدنه سربېره، (۹۵) وثیقي هم اجرا کړي دي؛ چې جزئیات یې په لاندې ډول دي.	په حقوقي برخه کې:	مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.	صادر شوي، (۳۱) دوسیه فیصله شوې، (۱۰) دوسیه مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.
	په جزائي برخه کې:	په تېره یوه میاشت کې (۱۴۵) حقوقي دوسیه محاکمو ته راجع شوې؛ په داسې حال کې چې مخکې هم یو شمېر دوسیه موجودې وې.	د وثیقو برخه کې:
		له دې جملې څخه د (۲۸) دوسيو په اړه قضائي قرارونه صادر شوي، (۸۶) دوسیه فیصله شوې، (۷۴) دوسیه	د میدان وردگ ولایت محاکمو په یوه میاشت کې (۹۵) بېلابېلې وثیقي هم اجرا کړي دي.

د زابل ولایت محاکمو په دوو اونیو کې (۱۴۰) دوسيو ته پر رسېدنه سربېره، (۷۶) وثیقي هم اجرا کړي دي

د زابل ولایت د مرافعه، بناري ابتدائیه، نظامي او د ټولو ولسوالیو ابتدائیه محاکمو په دوو اونیو کې (له ۱۶ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق څخه تر ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق) نېټې پورې (۱۴۰) دوسيو ته پر رسېدنه سربېره، (۷۶) وثیقي هم اجرا کړي دي؛ چې جزئیات یې په لاندې ډول دي.	په حقوقي برخه کې:	مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.	صادر شوي، (۳) دوسیه فیصله شوې، (۱۶) دوسیه مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.
	په جزائي برخه کې:	په دوو اونیو کې (۱۵۵) حقوقي دوسیه محاکمو ته راجع شوې؛ په داسې حال کې چې مخکې هم یو شمېر دوسیه موجودې وې.	د وثیقو برخه کې:
		له دې جملې څخه د (۳۶) دوسيو په اړه قضائي قرارونه صادر شوي، (۶) دوسیه فیصله شوې، (۶۴) دوسیه	د زابل ولایت محاکمو په دوو اونیو کې (۷۶) بېلابېلې وثیقي هم اجرا کړي دي.

محاکم ولایت کاپیسا طی یک ماه علاوه بر رسیدگی به (۲۷۵) دوسیه، به تعداد (۱۴۶) قطعه وثایق را نیز اجرا نموده است

خلاصهٔ اجراءات قضائی محاکم ولایت کاپیسا، دواوین مرافعه، وثایق، ابتدائیه شهری و ابتدائیه ولسوالی ها از تاریخ (۱ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق الی ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق) در بخش های حقوقی، جزائی و وثایق به شرح ذیل می باشد:	در بخش حقوقی:	محاکم گردیده؛ در حالی که قبلاً نیز چندین دوسیه تحت دوران قرار داشت.	مسترد گردیده و دوسیه های باقی مانده دیگر تحت کار می باشد.
	در بخش جزائی:	از آن جمله در رابطه به (۴۸) دوسیه قرار قضائی صادر شده، (۸۱) دوسیه فیصله شده، (۱۱) دوسیه مکتوبی مسترد گردیده و دوسیه های باقی مانده دیگر تحت کار می باشد.	در جریان یک ماه به تعداد (۲۳۰) دوسیه جزایی وارد

د ننگرهار ولایت محاکمو په دوو اونیو کې (۳۵۴) دوسيو ته پر رسېدنه سربېره، (۱۶۱) وثیقي هم اجرا کړي دي

د ننگرهار ولایت مرافعه، وثایقو، بناري ابتدائیه او د ټولو ولسوالیو ابتدائیه محاکمو په دوو اونیو کې له (۱۵ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق څخه تر ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق) نېټې پورې (۳۵۴) دوسيو ته رسېدنه کړې او (۱۶۱) وثیقي هم اجرا کړي دي؛ چې جزئیات یې په لاندې ډول دي.	په حقوقي برخه کې:	مخکې هم یو شمېر دوسیه موجودې وې.	مخکې هم یو شمېر دوسیه موجودې وې.
	په جزائي برخه کې:	له دې جملې څخه د (۵۸) دوسيو په تړاو قضائي قرارونه صادر شوي، (۲۷) دوسیه فیصله شوې، (۳۴) دوسیه مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.	له دې جملې څخه د (۱۶) دوسيو په تړاو قضائي قرارونه صادر شوي، (۱۶۲) دوسیه فیصله شوې، (۸) دوسیه مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.
		د ننگرهار ولایت محاکمو ته په دوو اونیو کې (۲۲۲) جزائی دوسیه واردې شوې؛ په داسې حال کې چې	د ننگرهار ولایت محاکمو په دوو اونیو کې (۱۶۱) بېلابېلې وثیقي هم اجرا کړي دي.

د هلمند ولایت محاکمو په یوه میاشت کې (۶۶۲) دوسيو ته پر رسېدنه سربېره، (۴۱۹) وثیقي هم اجرا کړي دي

د هلمند ولایت مرافعه، بناري ابتدائیه او د ټولو ولسوالیو ابتدائیه محاکمو په یوه میاشت کې د (۱ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق نېټې څخه تر ۲۹ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق نېټې پورې (۶۶۲) دوسيو ته پر رسېدنه سربېره، (۴۱۹) وثیقي هم اجرا کړي دي؛ چې جزئیات یې په لاندې ډول دي.	په حقوقي برخه کې:	مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.	صادر شوي، (۱۳۶) دوسیه فیصله شوې، (۱۴) دوسیه مکتوبی مستردې شوې او پاتې دوسیه تر کار لاندې دي.
	په جزائي برخه کې:	د هلمند ولایت محاکمو ته په یوه میاشت کې (۵۴۱) جزائی دوسیه واردې شوې؛ په داسې حال کې چې مخکې هم یو شمېر دوسیه موجودې وې.	د وثیقو برخه کې:
		له دې جملې څخه د (۲۲۵) دوسيو په اړه قضائي قرارونه صادر شوي، (۱۲۲) دوسیه فیصله شوې، (۲۳) دوسیه	د هلمند ولایت محاکمو په یوه میاشت کې (۴۱۹) بېلابېلې وثیقي هم اجرا کړي دي.

محاکم ولایت سمنگان طی دو هفته علاوه بر رسیدگی به (۱۸۱) دوسیه، به تعداد (۱۳۸) قطعه وثایق را نیز اجرا نموده است

دواوین محکمه مرافعه ولایت سمنگان، وثایق، محکمه ابتدائیه شهری و محاکم ابتدائیه ولسوالی های آن ولایت طی دو هفته (از تاریخ ۲۶ / ۸ / ۱۴۴۷ هـ ق الی ۹ / ۹ / ۱۴۴۷ هـ ق) علاوه بر رسیدگی به (۱۸۱) دوسیه جزائی و حقوقی، به تعداد (۱۳۸) قطعه وثایق را نیز اجرا نموده است که جزئیات آن به شرح ذیل می باشد:	در بخش حقوقی:	مسترد گردیده و دوسیه های باقی مانده دیگر تحت کار می باشد.	از آن جمله در رابطه به (۲۹) دوسیه قرار قضائی صادر شده، (۲۳) دوسیه فیصله شده، (۴) دوسیه مکتوبی مسترد گردیده و دوسیه های باقی مانده دیگر تحت کار می باشد.
	در بخش جزائی:	در جریان دو هفته به تعداد (۵۴) دوسیه جزائی وارد محاکم گردیده؛ در حالی که قبلاً نیز چندین دوسیه تحت دوران قرار داشت.	در بخش وثایق:
		از آن جمله در رابطه به (۸۴) دوسیه قرار قضائی صادر شده، (۲۲) دوسیه فیصله شده، (۱۹) دوسیه مکتوبی	در جریان دو هفته در محاکم ولایت سمنگان به تعداد (۱۳۸) قطعه وثایق مختلف النوع نیز اجرا گردیده است.

د کابل ولايت د نشه يي توکو او مسکراتو څخه د مخنيوي ابتدايې محکمې لخوا (۱۷) مجرمينو ته تعزيري سزا ورکړل شوه

د کابل ولايت د نشه يي توکو او مسکراتو څخه د مخنيوي ابتدايې محکمې د پرېکړې له مخې (۱۷) کسانو ته د نشه يي تابلېتو (تابليت کا، ذیکې)، شيشې او الکولي مشروباتو د څرخلاو او قاچاق په جرمونو، په ۱۲/ ۹/ ۱۴۴۷ هـ ق نېټه تعزيري سزا ورکړل شوه. ابتدايې محکمې ياد مجرمين له ۹ مياشتو څخه تر ۷ کالو پر تنفيذي بند او له ۱۰ څخه تر ۳۹ ډرو پر تعزيري سزا محکوم کړي وو.

حکم جزای تعزیری بالای سه مجرم در ولایت بلخ تطبیق شد

په اساس فیصله محکمه ابتدايې شهري ولايت بلخ بالای سه تن به جرم فروش مواد الکولي؛ به تاريخ ۵ و ۹ ماه رمضان المبارک سال ۱۴۴۷ هـ ق حکم جزای تعزیری تطبیق شد. محکمه ابتدايې مجرمين را به ۳۹، ۳۹ ډره جزای تعزیری محکوم کرده بودند؛ که این فیصله بعد از تائید مقام عالی ستره محکمه تطبیق شد. محافظین قطعه امنیتی محاکم و تعداد کثیری از علماء، وکلای گذر، مردم و مراجعین تطبیق شد. در این گردهمایی محترم مفتی محمد ولی (حقانی) رئیس محکمه ابتدايې شهري ولايت بلخ بالای مجرمين، تطبیق و اجرای احکام شریعت صحبت و یادآوری نمود، که تطبیق جزا های تعزیری باعث کاهش جرایم شده است.

په خوست ولايت کې اتو مجرمينو او متهمينو ته تعزيري سزا ورکړل شوه

د خوست ولايت د تنيو ولسوالۍ ابتدايې محکمې د پرېکړې له مخې (۸) کسانو ته د لواطت او قطع الطريقي په تور او اخلاقي فساد په جرم، په ۱۱/ ۹/ ۱۴۴۷ هـ ق نېټه په عام محضر کې تعزيري سزا ورکړل شوه. ابتدايې محکمې ياد کسان له يو کال څخه تر پنځو کالو پر تنفيذي بند او له ۲۰ څخه تر ۳۹ ډرو پر تعزيري سزا محکوم کړي وو؛ چې ياده پرېکړه د سترې محکمې عالي مقام له تائيد وروسته تطبیق شوه.

حکم جزای تعزیری بالای دو تن در ولایت بغلان تطبیق شد

په اساس فیصله محکمه ابتدايې شهري ولايت بغلان بالای دو تن به جرم تجاوز به حریم و اتهام فعل زنا، به تاريخ ۱۴/ ۹/ ۱۴۴۷ هـ ق حکم جزای تعزیری تطبیق شد. محکمه ابتدايې مجرم و متهم را به سه - سه سال حبس تنفيذی و ۳۹، ۳۹ ډره جزای تعزیری محکوم کرده بودند؛ که این فیصله بعد از تائید مقام عالی ستره محکمه در حضور الحاج مولوی عصام الحق (حقانی) رئیس محکمه ابتدايې شهري، مولوی غوث الدین شد. (احدی) رئیس دیوان جزای محکمه ابتدايې شهري، اعضای قضائی و مراجعین بالای مجرم و متهم تطبیق شد.

د خېښې، ودونو، مصیبتونو او همداراز له حج او عمرې څخه د راستنېدو پر مهال د ناسمورواجونو د مخنيوي په هکله د

عَالِيْقَرَارِ امير المؤمنين حَفْظًا لِلَّهِ تَعَالَى فرمان

درېيمه برخه

- اسلامي شريعت د مهر د كموالي ترغيب كړې دى، خلك دي هڅه وكړي چې د زيات مهر اخيستلو رواج ختم او په كم مهر دې اكتفاء وكړي.
- له مهر څخه علاوه د ولور، خوږې، بابېرې، طوياني او خوښي په نامه د خسرگنۍ له خوا او يا د نورو رواجونو په نوم پيسې اخيستل جائز نه دي، فقهاء كرام (رحمهم الله) يې رشوت گڼي^۱
- له كوزدې وروسته د پښه خلاصې يا پښه ارتي او شريني خوږي (غټ دستمال) او يا په نورو نومونو سره مهلمستياوې جوړول، بېخايه رواجونه دي، ډډه دې ورڅخه وشي، د دوه ځله دستمال وړلو (غټ دستمال) اجازه نشته او په يو ځل دستمال (وړوكي دستمال) كې به هم د نارينه او ښځينه مهلمنو تعداد په كمه اندازه وي او په دې مراسمو كې له زوم او ناوې پرته بل چاته تحفي وركول منع دي؛ البته زوم او ناوي ته تحايف به هم د وسعې مطابق يوازې جامې او نور د ډول او سينگار عادي شيان وي؛ موټر، موټر سايكل، كور (سراى) او داسې نور قيمتي شيان به په تحفه كې نه وركول كېږي.
- د دستمال مراسم به په هوتل كې نه وي؛ ځكه دا اسراف دى او الله تعالى فرمايلي دي: **زُبَاهِرَةٌ : اَي زَامِنُو د آدم! واخلى تاسې زينت (ښايست) خپل په نزد (د وخت) د هر لمانځه [په اغوستلو د پاكو كاليو (جامو) د عورت ستر] او خوږى او څښى او اسراف (بې خايه خرڅ) مه كوئ تاسې، بې شكه چې الله نه خوښوي مسرفان (بې خايه خرڅ كوونكي) (كابلې تفسير). (الاعراف: آيت ۳۱)**
- له كوزدې او نكاح وروسته دې هڅه وشي چې د امكان په صورت كې هرڅومره چې ژر وي، واده وشي.
- له كوزدې وروسته رواجي او تكراري پوښونه (جوړې) منع دي، په كال كې يو ځل د زوم له خوا يوازې ناوې ته له اسراف پرته د وسعې مطابق د پوښ (جوړې) وړلو اجازه شته، د ناوې له خوا زوم ته پوښ (خوږي) وړل مطلقاً منع دي.
- د وليمې او واده مراسم به له اسراف او رياء پرته د زوم د وسعې مطابق د هغه د خوښې په ځاى او موټرو كې ترسره كېږي، خسرگنۍ يې نشي مجبور كولاى چې په هوتل، يا قهمني موټرو كې د واده مراسم ترسره كړي.
- زوم به د واده مراسم په امارتي موټرونو كې نه ترسره شي.
- د واده پر وخت د زوم له خوا دي د ناوې كورنۍ ته خوږي يا طوى (پاخه يا خام خوراك) نه وروړل كېږي، همدارنگه د بولي (شريني خوږى) او جوړې د مصارفو اخيستل او غوښتل هم منع دي، همداراز له زوم څخه د دودي او ټكري په نوم او يا په نورو نومونو رختونه غوښتل منع دي او د شريعت له مخې د يادو شيانو اخيستل ناجائز كار دى.^۲
- د ناوي وړلو پر وخت د ناوې د ماما، د ناوي د همزولو، د كليوالو او يا بل خدمتگار له خوا او يا د دوى لپاره د زوم له كورنۍ څخه پيسې غوښتل منع دي، البته كه د كلي خدمتگار ته چې همېشه په ښاديو كې د كليوالو خدمت كوي په خپله خوښه څوك د صدقې په نوم پيسې وركوي، باك نه لري.^۳
- په ودونو كې د لوبو داسې مسابقې جوړول چې گټونكي ته د موټر، موټر سايكل يا بل شي انعام وركول كېږي منع دي، تر څو د بېخايه اسراف مخه ونیول شي، البته د جائزو لوبو مسابقې چې انعام پكې نه وي، جوړېداى
- د كوزدې، دستمال يا واده د مراسمو پر مهال ډزې (ټكان) كول او له امارتي وسايطو څخه استفاده كول منعه دي، همدارنگه په ورته مراسمو كې د موټرو او موټر سايكلو څغلول، لوبې وراوې تيارول او يا داسې نور كارونه چې د لارې د بندېدو يا د تلفاتو او يا د خلكو د اذيت سبب كېږي، منع دي.
- په واده كې يا له هغه وروسته، ناوي ته د نورو كورونو د نارينه وو او ښځينه وو له خوا برخه (جامې/ پيسې) وركول او بيا د ناوي له خوا په عوض كې برخه وركول منع دي، ځكه له دې ناوړه رواج څخه يو دروند تكليف رامنځته شوى او بده لا دا چې د هر څه عوض به بېرته وركوي چې د محبت پر ځاى نفرت پيدا كوي.
- د دستمال په مراسمو كې به د زوم له كور پرته نور مهلمانان ناوي ته د پيسو ډالۍ نه وركوي او نه به د ناوي كورنۍ مهلمنو ته جامې او نورې ډالۍ وركوي، البته له اسراف او رياء پرته مهلمنو اكرام پروا نه كوي.
- بدل/ موخۍ ښه عواقب نه لري حتى الامكان دي ترې ډډه وشي، د بدل/ موخۍ په صورت كې د مهر ټاكل

۱ - ومن السحت : ما ياخذهُ الصهرمن الختن بسبب بنته بطيب نفسه حتى لوكان بطلبه يرجع الختن به مجتبی. «ردالمحتار» (۴/۲۴۶)

(اخذ اهل المرأة شيئاً عندالتسليم فللزواج ان يسترده) لانه رشوة (قوله عندالتسليم) أي بان أبى أن يسلمها أخواها أونحوه حتى يأخذ شيئاً وكذا لو أبى ان يزوجها فللزواج الاسترداد قائما اوهالكال لانه رشوة - الدرالمختارمع ردالمحتار(۳/۱۵۶)

۲ - (ووجب مهرالمثل في الشغار) هوان يزوجه بنته على ان يروجه الاخرننه او اخته مثلا معاوضة بالعقدین وهو منهي عنه لخلوه عن المهر فواجبنا فيه مهرالمثل فلم يبق شغارا. قال الشامي : وحاصله انه مع ايجاب مهرالمثل لم يبق شغارا حقيقة وان سلم فالنهي على معنى الكراهه فيكون الشرع اوجب فيه امرين الكراهه ومهرالمثل ، فالاول ماخوذ من النهي والثاني من الادلة الدالة على ان اسمي فيه ما لا يصلح مهران يعقد موجبا لمهرالمثل وهذا الثاني دليل على حمل النهي على الكراهة دون الفساد وبهذا التقرير اندفع ما اورد من ان حمله على الكراهة يقتضي ان الشغارالان غير منهي عنه لاجابنا فيه مهرالمثل الدرالمختارمع ردالمحتار(۳/۱۰۶)